

Enligt sändlista

**Bildande av naturreservatet Bräntings haid, Rute socken,
Gotlands kommun**

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

<i>Namn</i>	Bräntings haid
<i>Kommun</i>	Gotland
<i>Socknar</i>	Rute
<i>Läge</i>	Ca 2 km NO Rute k:a. (se översiktskartan, bilaga 1).
<i>Kartblad</i>	Ekonomiska kartbladet 07J3h
<i>Gräns</i>	Ytterkanten av den heldragna linjen på bifogad karta, bilaga 2.
<i>Area</i>	423 hektar
<i>Berörd fastighet</i>	Rute Bräntings 1:20
<i>Fastighetsägare</i>	Staten genom Naturvårdsverket

Beslut

Länsstyrelsen beslutar, med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken, MB (1998:808), att förklara det på bifogade karta, bilaga 2, avgränsade området som naturreservat med de föreskrifter som anges nedan.

Naturreservatets namn skall vara ***Bräntings haid***

Huvudskälen för bildandet av reservatet är att bevara ett större område med en mosaik av gammal hållmarksbarrskog, alvarmarker, fukthedar, våtar och myrar samt med landets förmodligen rikaste lokal för svärdrkrisla *Inula ensifolia*.

FÖRESKRIFTER enligt 7 kap 5 § MB om inskränkningar i rätten för ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att använda mark- och vattenområden inom reservatet

Utöver vad som gäller enligt annan lagstiftning är det förbjudet att:

- uppföra byggnad eller anläggning,
- anlägga väg eller stig,
- dra fram mark- eller luftledning,
- gräva, borra, spetta, spränga eller på annat sätt skada mark,
- avverka levande eller dött träd, markbereda, plantera skog eller utföra andra skogsbruksåtgärder,
- dika,
- tillföra växtnäringssämne eller använda kemiskt bekämpningsmedel,
- föra motordrivet fordon annat än på länsväg 148 och den körväg som följer reservatets sydvästgräns samt på de två parkeringsplatser som markerats på kartan, bilaga 2.

Utan hinder av ovanstående föreskrifter får naturvårdsförvaltaren vidta de skötselåtgärder som anges i bifogade skötselplan (bilaga 4). Även normalt underhåll av den allmänna väg (länsväg 148) som ingår i reservatet får utföras utan hinder av föreskrifterna.

Med stöd av 7 kap 6 § MB förpliktas ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet inom naturreservatet att tåla att

- reservatsgränsen markeras,
- skyltar med information om reservatet sätts upp,
- anlägga parkeringsplatser enligt kartan bilaga 2.

FÖRESKRIFTER enligt 7 kap 30 § MB om allmänhetens rätt att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom området

Utöver vad som gäller enligt annan lagstiftning är det förbjudet att

- föra motordrivet fordon annat än på länsväg 148 och den körväg som följer reservatets sydvästgräns samt på de två parkeringsplatser som markerats på kartan, bilaga 2,
- bryta kvistar eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar,
- avsiktligt döda, skada eller samla in djur,
- göra upp eld.

Ovanstående föreskrifter skall inte utgöra hinder för naturvårdsförvaltare att genomföra eller upphandla den skötsel som skall genomföras enligt till beslutet hörande skötselplan (bilaga 4).

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen (bilaga 4).

Förvaltare för reservatet skall vara Länsstyrelsen i Gotlands län.

Skäl för beslutet

Hela den del av reservatet som ligger norr/väster om länsväg 148 och en mindre del av den del av reservatet som ligger söder/öster om vägen ingår i område av riksintresse för naturvården enligt 3 kap 6 § MB (områdena NRO09007A och NRO09100).

Tre våtmarker som i Länsstyrelsens våtmarksinventering bedömts särskilt höga naturvärden (= klass 1) ligger helt eller delvis inom reservatet (objekt 07J3H03, 07J3H04 och 07J3H09).

Den del av området som ligger norr/väster om länsväg 148 har av Länsstyrelsen föreslagits till det europeiska nätverket Natura 2000.

En stor del av området utgörs av alvarmark, en naturtyp (6280, nordiskt alvar och prekambrisk kalkhällmarker) som är prioriterad i EU:s art- och habit-direktiv (rådets direktiv 92/43/EEG).

Beskrivning av området***Landarealens fördelning på naturtyper***

Produktiv skogsmark: 115 hektar
Övrig trädbevuxen mark: 216 hektar
Öppen alvarmark (inklusive våtar): 62 hektar
Myr: 26 hektar
Vägar och parkeringsplatser: 4 hektar

Topografi

Reservatsområdet ligger på en höjd av 30-35 meter över havet. Den norra delen av reservatet sluttar svagt mot norr, medan den södra delen sluttar svagt mot sydost.

Underlaget består av lagrad kalksten som inom större delen av området bara täcks av ett mycket tunt jordtäckte. Inom några mindre områden – bland annat längst i norr och längst i söder – finns dock djupare avlagringar av moränmargel och strandgrus. Hällmarkerna är delvis plana och sprickfria, delvis kraftigt uppspruckna

Skogen

Större delen av reservatsområdet består av impediment av olika slag – gles kalktallskog, hällmarker, våtar etc – och endast en tredjedel (= 115 hektar) utgörs av produktiv skogsmark. Skogen domineras helt av tall, men i den del av området som ligger söder/öster om länsväg 148 förekommer även visst inslag av gran.

Skogen är överlag förhållandevis gammal – mer än 80% av träden inom området är mer än 100 år gamla. Endast drygt 10% av den produktiva skogsmarksarealen består av hyggen (planterade och med skärmställning) eller är bevuxen med skog som är yngre än 30 år.

Alvarmarkerna

Områdets alvarmarker består delvis av hällalvar, delvis av grusalvar. Växtligheten är huvudsakligen den typiska för gotländska alvarmarker. Vanliga arter är t ex gul och vit fetknopp, blodnäva, solvända, backtimjan, tulkört, bergsskrabba, färg- och vitmåra, fältmalört, spåstistel, jordtistel, gråfibbla, liten sandlilja, getrams, liljekonvalj och S:t Pers nycklar.

16.10.2001

Dnr 231-4164-00

Våtmarkerna

I den nordligaste delen av reservatet ligger Släkmyr (VMI-objekt 07J3H03) ett kargt våtmarksområde beläget på lagrad kalksten. Jordtäcket är mycket tunt eller obefintligt, framför allt i söder. I de norra delarna finns en del moränmängel och här utgörs marken av tallskog. Centralt i området finns en del partier med blekeutfällning. Här består marken av grunda helt flacka, öppna kärr och våtar. Vegetationen domineras här av blåtåtel, slankstarr och hirsstarr. På några håll finns mindre förekomster av ag. Dessa blöta delar kantas av karga tallskogar eller öppna fukthedar. I västra delen av området ligger Släkmyr, en agmyr utan några direkta kantzoner. I myren finns en tydlig torvhorisont utbildad. Området har tidigare betats men hävden är sedan lång tid upphörd. Igenväxningen av öppna ytor går dock långsamt i de karga delarna.

Strax nordväst om länsväg 148 ligger ett annat stort våtmarksområde (VMI-objekt 07J3H04) som utgörs av fukthed omgivet av torra, karga alvarhedar. Området är nästan helt öppet, och fukthedarna övergår på flera håll i våtvegetation. På något håll förekommer blekeutfällning. På de flesta andra håll är marken stenig eller grusig, och polygonmönster finns utbildade på flera håll. Vegetationen på fukthedarna utgörs av slankstarr, gräslök, fårsvingel, ängsvädd, rödklint, vit fetknopp, tulkört, liten sandlilja och brunört. I våtarna växer slankstarr, hirsstarr, blåtåtel, ryltåg, strandmaskrosor samt orkidéer som vaxnycklar och brudsporre.

I den sydligaste delen av reservatet ligger Brutmyr (VMI-objekt 07J3H09). Norr om myren ansluter ett par mindre agmyrar där den ena har en del fria vattenytor. Kantzonerna runt dessa är rika och utgörs av örtrika blåtåtelkärr och axagkärr med källpåverkan. Runt Brutmyr består kantzonerna omväxlande av blåtåtelkärr och knappagkärr. På en hel del håll har korvmossekärr utbildats i den yttersta zonen av agvegetationen. I nordvästra delen av myren finns en tuva med tallvitmossa. Vegetationstyperna förekommer med mosaikartad utbredning och är genomgående örtrika och artrika. Området är fritt från negativa ingrepp och omges av opåverkad tallskog.

Rödlistade arter

Följande rödlistade djur och växter har påträffats inom området:

Art	Hotkategori
Nattskärra	VU (Sårbar)
Idegran	NT (Missgynnad)
Stenmalört	NT (Missgynnad)
Alvaroxbär	NT (Missgynnad)
Svärdkrissla	NT (Missgynnad)
Alpnycklar	VU (Sårbar)

Salepsrot	NT (Missgynnad)
Luktsporre	NT (Missgynnad)
Timjansnyltrot	NT (Missgynnad)
Flockarun	VU (Sårbar)
Gråfingerört	DD (Kunskapsbrist)
Kalknarv	VU (Sårbar)
Alvarglim	NT (Missgynnad)
Svartfläckig blåvinge	VU (Sårbar)
Apollofjäril	NT (Missgynnad)

Fornlämningar

I den sydöstra delen av området, i anslutning till en av de planerade parkeringsplatserna, finns en fornlämning bestående av ett ca 75 x 55 m stort gravfält med sju runda stensättningar samt en rest sten. Här finns även en häll med sliprännor.

Redogörelse för ärendet

I slutet av 2000 tog Länsstyrelsen kontakt med Visby stifts egendomsnämnd och stiftsjägmästare Göran Allard för att få kyrkans medgivande att föreslå den del av reservatsområdet som ligger väster om länsväg 148 till det europeiska nät-verket Natura 2000.

Länsstyrelsen har därefter, i januari 2001, låtit Forum Fastighetsekonomi AB värdera fastigheten Rute Bräntings 1:20. Länsstyrelsen har därefter förhandlat med Svenska kyrkan om ett köp av fastigheten, och den aktuella fastigheten har hösten 2001 inköpts av Naturvårdsverket.

Under våren och försommaren 2001 har Länsstyrelsen utarbetat ett förslag till beslut om bildande av ett naturreservat samt till en skötselplan för reservatet. Förslaget sändes ut på remiss den 26 juni 2001.

För att få ett bättre underlag till bl a skötselplanen har Länsstyrelsen uppdragit åt Håkan Elmqvist, Mariefred, att under sommaren 2001 utföra en inventering av områdets fjärilsfauna, och åt Sture Marklund, Örebro, att under samma tid utföra en inventering av områdets vedinsekter.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet (se bilaga 5).

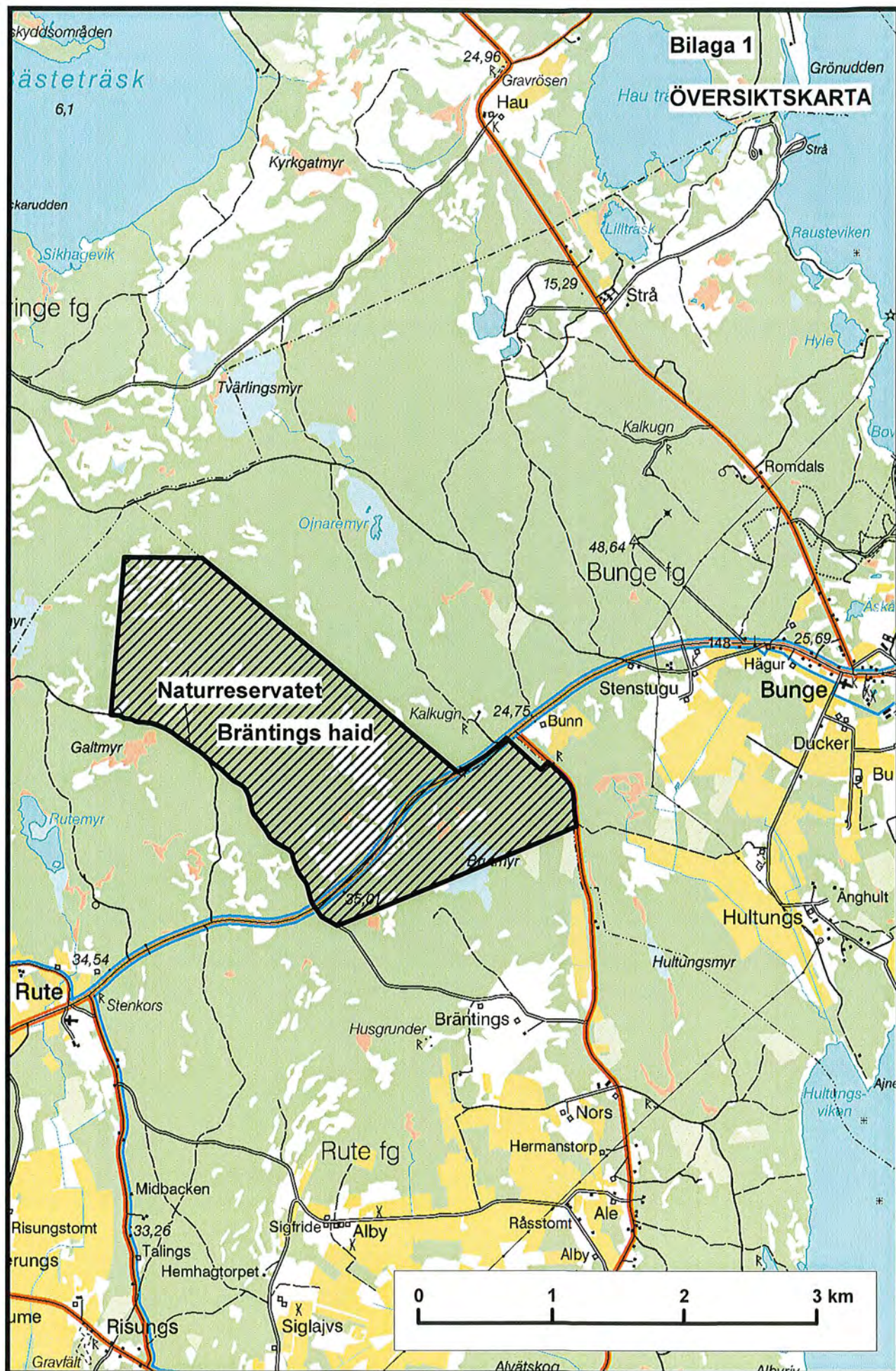
Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Lillemor Arvidsson. I den slutliga handläggningen har medverkat länsrådet Jan Björklund, chefen för livsmiljöenheten Lennart Edlund, byrådirektören Stellan Hedgren och naturvårdsdirektören Per Hansson, föredragande.

Lillemor Arvidsson

Per Hansson

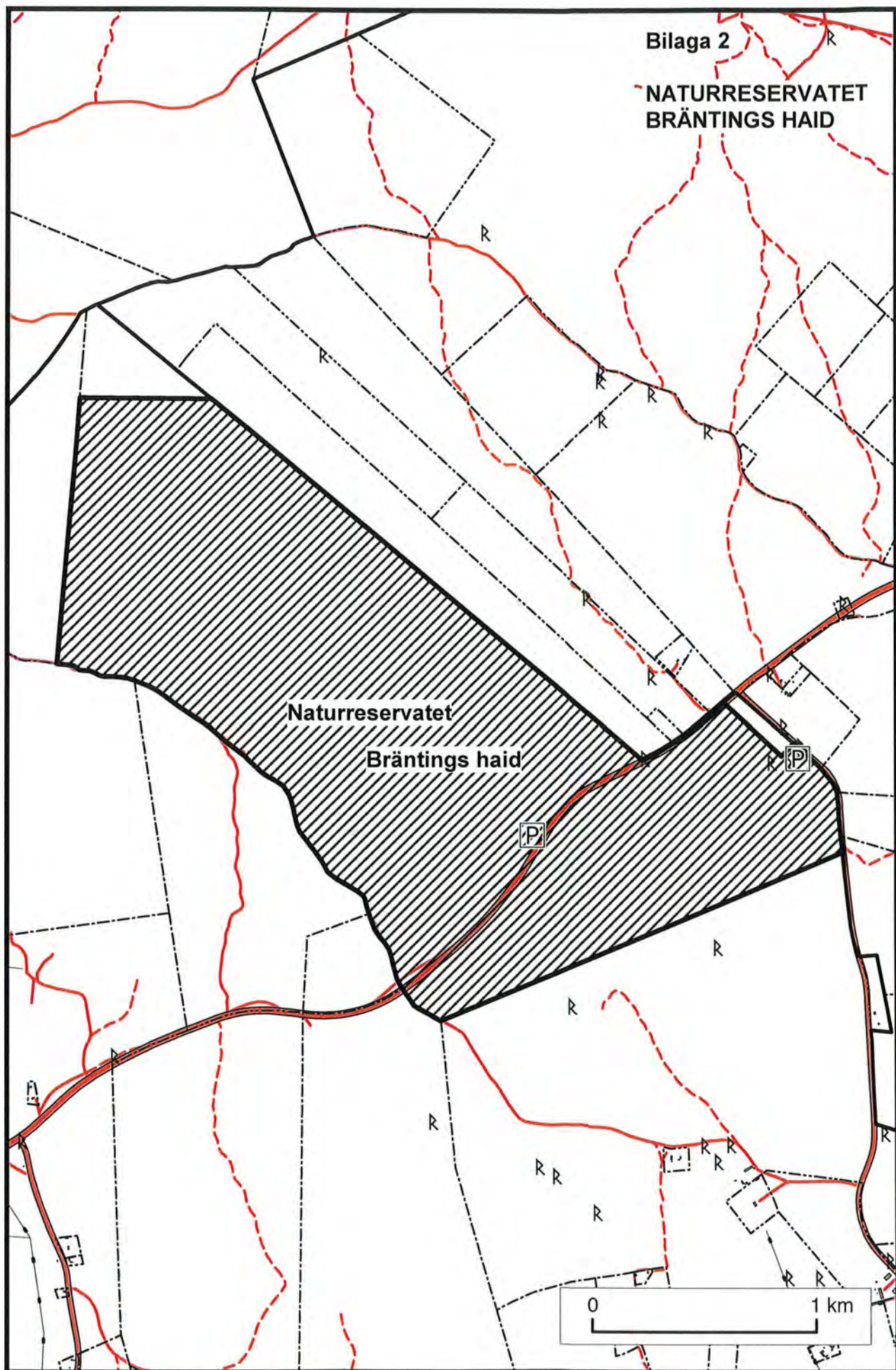
Bilagor

1. Översiktskarta
2. Karta visande reservatets avgränsning
3. Karta visande fördelningen av naturtyper inom reservatet
4. Skötselplan
5. Hur man överklagar

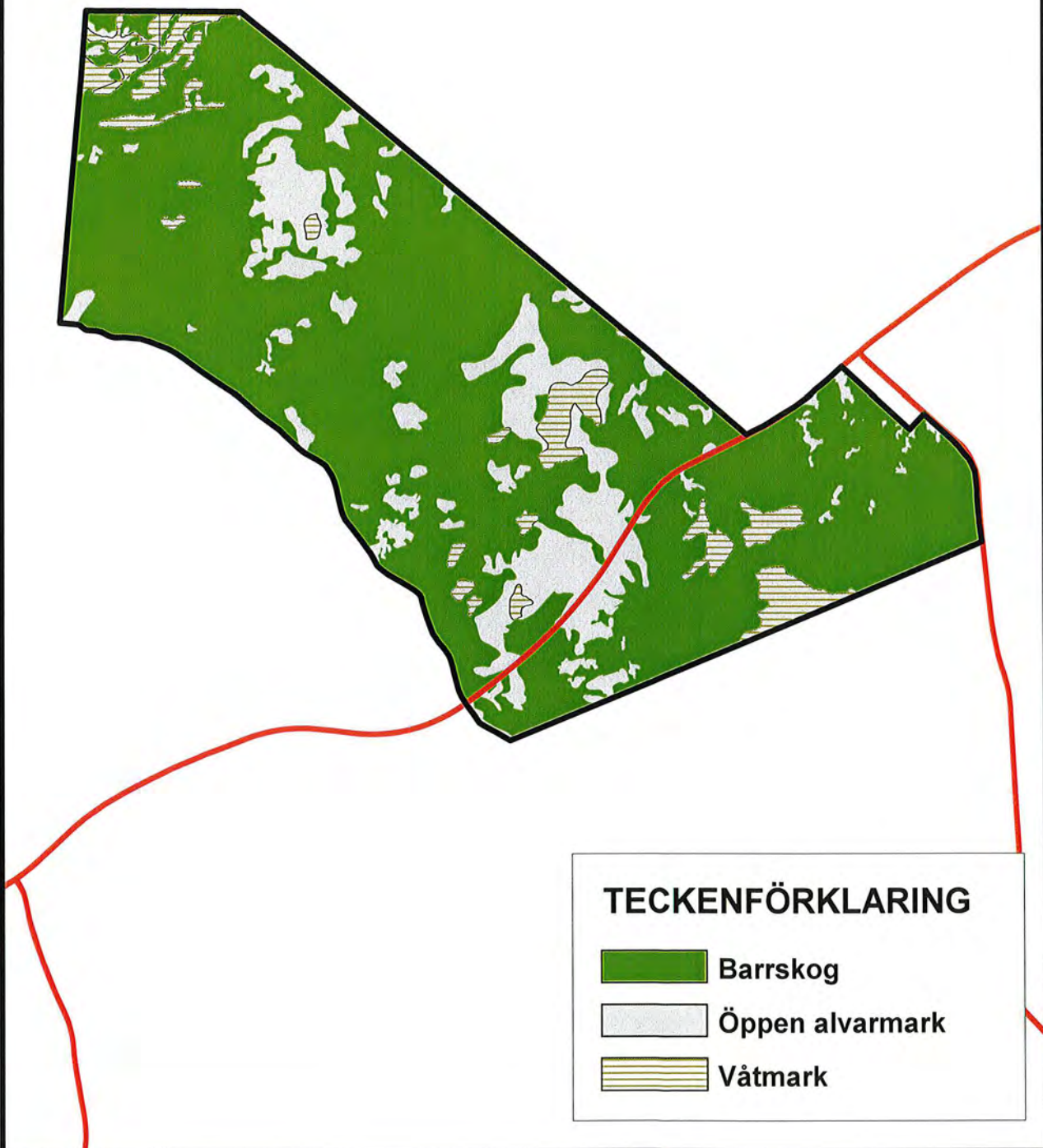
Bilaga 2

**NATURRESERVATET
BRÄNTINGS HAID**

Bilaga 3

UTBREDNING AV
OLIKA NATURTYPER

Skötselplan för naturreservatet Bräntings haid

Innehåll

I Nuvarande förhållanden

1. Markanvändning
2. Tillgänglighet
3. Anordningar för besökare och information

II Riktlinjer för den framtida skötseln av reservatet

1. Naturvårdsförvaltning
2. Markering av reservatets gräns
3. Skötsel av mark och vatten
4. Tillgänglighet
5. Anordningar för besökare
6. Tillsyn
7. Dokumentation

III Källor

16.10.2001

Dnr 231-4164-00

I Nuvarande förhållanden**1. Markanvändning****1.1 Skogen**

Viss avverkning har skett under senare delen av 1900-talet. Huvuddelen av skogsmarken har dock ej berörts av rationellt skogsbruk.

1.2 Byggnader och anläggningar

Inom området finns inga byggnader eller anläggningar utom den allmänna väg som (länsväg 148) som korsar områdets södra del samt en telekabel.

2 Tillgänglighet

Området nås lätt per bil från länsvägarna 148 och 707.

3 Anordningar för besökare och information

Inga anordningar finns för närvarande.

II Riktlinjer för den framtida skötseln av reservatet

1. Naturvårdsförvaltning

Länsstyrelsen i Gotlands län skall svara för naturvårdsförvaltningen av reservatet.

2. Markering av reservatets gräns

Reservatsgränsen skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och Naturvårdsverkets anvisningar (Naturvårdsverkets handbok "Skyltar i natur-skyddade områden", avsnitt 5).

3. Skötsel av mark och vatten

3.1 *Skogen*

All skog inom reservatet skall lämnas för fri utveckling och ingen avverkning av levande eller döda träd skall förekomma. Bete med får kan eventuellt komma att anordnas på den del av reservatet som ligger sydöst om länsväg 148.

4. Tillgänglighet

4.1 *Målsättning*

Tillgängligheten till reservatet är redan i dag mycket god, och några åtgärder för att öka tillgängligheten ytterligare torde inte behövas.

5. Anordningar för besökare

5.1 *Information*

Besökaren skall få information om reservatets natur- och kulturmiljövärden och gällande bestämmelser för allmänheten på informationstavlor som sätts upp på lämpliga platser (bl a de två föreslagna parkeringsplatserna, se nedan under 5.2) i anslutning till länsvägarna 148 och 707. Armerad plastskylt i storlek A2 med information om reservatet framställs av Länsstyrelsen.

5.2 *Parkeringsplatser*

Parkeringsplatser anläggs dels i anslutning till länsväg 148, dels i anslutning till länsväg 707 (se karta bilaga 2). Vid anläggning av den sydöstra parkerings-

16.10.2001

Dnr 231-4164-00

platsen måste därvid speciell hänsyn tas till det närbelägna gravfältet, som inte får skadas.

6. Tillsyn

Länsstyrelsens ambulerande tillsynsman svarar för tillsynen av reservatet.

Samtliga angivna åtgärder skall bekostas av staten genom Naturvårdsverkets anslag ”Åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden”.

7. Dokumentation

Uppföljning av de naturvärden (naturtyper och arter) som bl a föranlett att större delen av området föreslagits till Natura 2000 bör ske samordnat med uppföljningen av övriga Natura 2000-områden.

16.10.2001

Dnr 231-4164-00

III Källor

- Cederberg, B. & Löfroth, M. (red.) 2000. Svenska djur och växter i det europeiska nätverket Natura 2000. – ArtDatabanken.
- Ekstam, U., Jacobson, R., Mattson, M. & Porsne, T. 1984. Ölands och Gotlands växtvärld. – Natur och Kultur.
- Gärdenfors, U. (red.) 2000. Rödlistade arter i Sverige 2000. – ArtDatabanken.
- Länsstyrelsen i Gotlands län. 2000. Områden av riksintresse för naturvård i Gotlands län enligt 3 kap 6 § miljöbalken.
- Martinsson, M. 1997. Våtmarker på Gotland. – Länsstyrelsen i Gotlands län.
- Munthe, H., Hede, J. E. & Lundqvist, G. 1933. Beskrivning till kartbladet Kappelshamn. – SGU Ser. Aa, N:o 171.
- Pettersson, B. 1958. Dynamik och konstans i Gotlands flora och vegetation. – Acta Phytogeographica Suecia 40.
- Rosvall, S. 1976. Fagningros och jordsyren och andra gotländska växter. – Forum.